

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка
Факультет філології та журналістики
Кафедра англійської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної роботи
_____ “ ____ ” _____ 2009 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Іноземна мова (англійська)

Освітньо-кваліфікаційний рівень: “бакалавр”

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки: 6.030200 “Журналістика”

Курс навчання: 2. Семестри: 3,4

Розробник: викл. Повстяна Н.А.

Полтава 2009

УДК 811.111(073)

ББК 81.432.1–923

Іноземна мова (англійська). Програма навчальної дисципліни. – Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, 2009. – 16 с.

Розробник:

Повстяна Н.А., викладач кафедри англійської філології Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Рецензенти:

Черновол-Ткаченко О.О., канд. філол. наук, ст. викл. каф. англійської філології ХНУ ім. В.Н.Каразіна;

Іщенко В.Л., канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУСКУ.

Перепелиця Т.І., канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри романо-германської філології ПДПУ імені В.Г.Короленка

Затверджено вченою радою Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Протокол № 4 від “39” листопада 2009 р.

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс: II Підготовка бакалаврів	Напря́м, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3	Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки Шифр та назва напрямку: 6.030200 “Журналістика”	Обов’язкова Рік підготовки: 2 Семестр: 3, 4
Кількість модулів: 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Практичні: 40
Загальна кількість годин: 108		Самостійна робота: 44
Тижневих годин: 2		Індивідуальна робота (аудиторна): 24
		Вид контролю: у III семестрі – залік у IV – екзамен

Навчальна програма дисципліни “Іноземна мова (англійська)” призначена для студентів педагогічних університетів, що навчаються за спеціальністю 6.030200 “Журналістика”.

Метою вивчення дисципліни є опанування студентами комунікативними іншомовними компетенціями для задоволення потреб професійного спілкування.

Враховуючи важливість практичної підготовки фахівців, одним з головних компонентів якої є володіння іноземною мовою, завдання дисципліни визначаються в першу чергу комунікативними і пізнавальними потребами фахівців спеціальності “Журналістика”.

Основні завдання навчальної дисципліни “Іноземна мова (англійська)”:

- удосконалення навичок та вмінь читання й перекладу;
- засвоєння лексики за мовленнєвими ситуаціями;
- вивчення та закріплення граматичного матеріалу;
- усне та письмове спілкування в ситуаціях, наближених до реальності;
- розвиток навичок написання статей;
- розширення знань студентів про побут, культуру, цінності, систему освіти, економіку, географічне положення, природні ресурси, державний устрій, традиції англійських країн;
- ознайомлення студентів із засобами масової інформації в Британії та Україні

Опанувавши навчальну дисципліну “Іноземна мова (англійська)”:
студенти повинні знати:

- орфографічні норми англійської мови;
- правила читання та особливості інтонації англійської мови;
- лексику загального вжитку;
- основні правила англійського словотвору;
- типові граматичні конструкції та особливості їх перекладу українською мовою;

- особливості вживання різних частин мови, синтаксичні характеристики, структуру речення;
- тематичний красназвничий матеріал;
- соціальні аспекти використання англійської мови (особливості привітань, звертань, народної мудрості, ідіоматичних виразів).

Засвоївши дисципліну студенти повинні уміти:

- спілкуватися англійською мовою в усній і письмовій формах на професійну тематику;
- розуміти основний зміст чітко нормативного мовлення з тем, пов'язаних із майбутньою спеціальністю, та з тем повсякденного спілкування;
- читати адаптовану літературу та розуміти зміст прочитаного;
- перекладати тексти за професійним спрямуванням;
- висловлюватися на теми, пов'язані з майбутньою спеціальністю, аргументуючи свою точку зору та наводячи приклади “за” і “проти”;
- висловлюватися на знайомі теми або теми повсякденного спілкування;
- писати міні-статті на задану тематику.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Тема 1. “English in everyday life”

Тема 2 “Journalism is my future profession”

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Тема 1 “The United Kingdom. Geographical position, climate and natural resources. Capital city London and its history”

Тема 2 “Ukraine. Geographical position, climate and natural resources. Kyiv and its places of interest”

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Тема 1. “Post-Office”.

Тема 2 “Mass Media”.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Тема 1. “Theatre”.

Тема 2. “Mass Media in Ukraine”.

2. Зміст модулів.

Модуль 1

Мета:

- розширити запас слів студентів за темами, передбаченими у даному модулі;
- розвивати навички усного та письмового мовлення студентів;
- відпрацювати граматичний матеріал, який входить до цього модуля.

Завдання:

- 1) вивчити минулий та майбутній час групи Continuous;
- 2) вивчити будову речень із значенням прохання та наказу у непрямій мові;
- 3) вивчити структуру та вживання підрядних речень умови;
- 4) повторити ступені порівняння прикметників, прислівників та порівняльні конструкції *as ... as, not so .. as*;
- 5) вивчити структуру іменних та дієслівних безособових речень та підрядних речень зі сполучниками *though, although*;
- 6) повторити правила вживання артиклів та вивчити використання артикля з власними назвами;
- 7) повторити основні правила читання англійською мовою;
- 8) розширити лексичний запас студентів з тем “English in everyday life”, “Journalism is My Future Profession”.

Матеріал підручника: уроки 15-17.

Аспекти роботи: читання, виконання вправ на закріплення граматичного і лексичного матеріалу, переклад речень з англійської на українську, з української на англійську, монологічне та діалогічне мовлення, аудіювання, письмове мовлення (письмо).

Форми контролю: 1) контроль протягом семестру: опитування, лексичні диктанти, тести альтернативного характеру, бесіди; 2) підсумковий модульний контроль (бесіда на теми “English in everyday life”, “Journalism is My Future Profession”).

Розмовні ситуації до тем:

English in everyday life

- Describe a place which impressed you. Try and persuade your listeners to make the journey to this place.
- If you could travel to one place in the world, where would you go? Give your reasons.
- Discuss the advantages and disadvantages of different means of transport.
- Speak about travelling by train, by air and by ship. What other means of travel do you know?

Journalism is my future profession

- When you enter a university in Ukraine do you believe you have chosen your career?
- When choosing a career, what are our expectations and objectives?

- How important is a career for men and women? What differences do you see? Is journalism career more suitable for men or women?
- What is the role of education in making your career?
- What positive and negative meanings may the phrase “to make a career” have?

Матеріал на самостійне опрацювання:

Граматичний:

- теперішній тривалий час, побудова розповідних питальних та заперечних речень у часах групи Continuous,
- неправильні дієслова,
- прийменники,
- артиклі.

Лексичний:

- розширення лексичного запасу з тем “English in everyday life”, “Journalism is My Future Profession”.

Форми роботи: підготовка повідомлень “Describe a place which impressed you. Try and persuade your listeners to make the journey to this place”.

“If you could travel to one place in the world, where would you go? Give your reasons”.

“When you enter a university in Ukraine do you believe you have chosen your career?”, “What positive and negative meanings may the phrase “to make a career” have?”; вивчення граматичних правил (с. 609-618); підготовка до розмовних ситуацій.

Індивідуальна робота:

- індивідуальне читання студентами адаптованої художньої літератури англійською мовою.

Модуль 2

Мета:

- розширити запас слів студентів за темами, передбаченими у даному модулі;
- активізувати лексичний та граматичний матеріал, передбачений у даному модулі;
- розвивати навички усного та письмового мовлення студентів.

Завдання:

1) вивчити та закріпити граматичний матеріал: займенники, прислівники, дієприкметник I, II, дієприкметникові комплекси, герундій, складний додаток, використання теперішнього та минулого часу групи Perfect;

2) розширити знання студентів про використання артикля з власними назвами;

3) розглянути випадки вживання подвійного ступеня порівняння;

4) розширити активний та активізувати пасивний словник студентів з усних тем “The United Kingdom”, “Ukraine”.

5) удосконалювати навички читання, письма англійською мовою та перекладу з рідної мови на англійську й з англійської на українську;

6) відпрацювати інтонацію англійської мови.

Матеріал підручника: уроки 18-20.

Аспекти напрямку роботи: переклад речень з англійської на українську, з української на англійську, написання лексичних диктантів, виконання вправ на закріплення граматичних правил, читання, мовлення, аудіювання.

Форми контролю: 1) контроль протягом семестру: фронтальне опитування, тести, контрольний переклад речень, лексичні диктанти, бесіда; 2) підсумковий модульний контроль (бесіда на теми “The United Kingdom”, “Ukraine”).

Розмовні ситуації до тем:

Geography, Climate and Natural Resources (The UK, Ukraine):

- You've visited The UK/ Ukraine. What are the historical and geographic facts that have impressed you most of all?
- What are the main branches of industry in Ukraine/ The UK?
- What are the major achievements of Ukrainian/ British economy?
- Your pen-friend would like to know about Ukraine, its geography and climate. Answer the questions which your new pen-friend has asked.
- Give a brief description of the geographical position and the climate of Great Britain/ Ukraine.
- Imagine you are just back from The UK. Choose ten facts about the country which seem most important to you.
- Imagine that you are writing an article about Ukraine/ The UK. Give the facts about population, territory and climate.

Матеріал на самостійне опрацювання:

Грамматичний:

- займенник
- особливості правопису дієприкметника

Індивідуальна робота:

- Індивідуальне читання студентами адаптованої художньої літератури англійською мовою.

Модуль 3

Мета:

- розширити запас слів студентів за темами, передбаченими у даному модулі;
- активізувати лексичний та граматичний матеріал, передбачений у даному модулі;
- розвивати навички усного та письмового мовлення студентів.

Завдання:

- 1) Конструкція “складний додаток” після дієслів чуттєвого сприйняття;
- 2) зворотні займенники, сполучники *neither ... nor, neither ... no, either ...*

or.

3) скорочені стверджувальні та заперечні речення;

4) розширити активний та активізувати пасивний словник студентів з усних тем “Post-Office”, “Mass Media”.

5) удосконалювати навички читання, письма англійською мовою та перекладу з рідної мови на англійську й з англійської на українську;

6) відпрацювати інтонацію англійської мови.

Матеріал підручника: уроки 21-23.

Аспекти напрямку роботи: переклад речень з англійської на українську, з української на англійську, написання лексичних диктантів, виконання вправ на закріплення граматичних правил, читання, мовлення, аудіювання.

Форми контролю: 1) контроль протягом семестру: фронтальне опитування, тести, контрольний переклад речень, лексичні диктанти, бесіда; 2) підсумковий модульний контроль (бесіда на теми “Post-Office”, “Mass Media”).

Розмовні ситуації до тем:

Post-Office:

- You are at the Post-Office. What can you do there?
- Tell your friend about Poltava Central Post - Office.
- Which means of communication do you know? Which is the best one from your point of view? Explain why.

Mass Media:

- The role of mass media in the life of contemporary society.
- What is implied under the term "mass media"? - What do you know about the Internet?
- The first newspapers in England.
- What role do newspapers play today? - When did the first newspapers appear in America?
- The history and origin of radio.
- Has radio lost its importance with the appearance of TV and the Internet?
- The Invention of Television.
- What do you know about the British Broadcasting Corporation (BBC)?

Матеріал на самостійне опрацювання:

Грамматичний:

- uncountable nouns
- countable nouns

Індивідуальна робота:

- Індивідуальне читання студентами адаптованої художньої літератури англійською мовою.

Модуль 4

Мета:

- розширити запас слів студентів за темами, передбаченими у даному модулі;
- активізувати лексичний та граматичний матеріал, передбачений у даному модулі;
- розвивати навички усного та письмового мовлення студентів.

Завдання:

- 1) вивчити та закріпити граматичний матеріал: the Future Perfect Tense;
- 2) розширити знання студентів про специфіку часових форм групи Perfect;
- 3) розглянути випадки вживання інфінітиву;
- 4) розширити активний та активізувати пасивний словник студентів з усної теми "Theatre".
- 5) удосконалювати навички читання, письма англійською мовою та перекладу з рідної мови на англійську й з англійської на українську;
- 6) відпрацювати інтонацію англійської мови.

Матеріал підручника: уроки 24-26.

Аспекти напрямку роботи: переклад речень з англійської на українську, з української на англійську, написання лексичних диктантів, виконання вправ на закріплення граматичних правил, читання, мовлення, аудіювання.

Форми контролю: 1) контроль протягом семестру: фронтальне опитування, тести, контрольний переклад речень, лексичні диктанти, бесіда; 2) підсумковий модульний контроль (бесіда на тему "Theatre").

Розмовні ситуації до тем:

Theatre:

- Describe what you understand by the term "theatre". What components make it?
- How would you compare and contrast theatre with cinema?
- Do you agree that performing live on stage is a lost art ruined by cinema and TV?
- What is the romantic side of the theatre?
- Why is it that people go to the theatre? What do they look for?
- Who are your favourite theatre actors and actresses? Tell about them.

Mass Media in Ukraine:

- Internet-versions of the printed mass media
- Broadcasting companies
- Radio companies

Матеріал на самостійне опрацювання:

Граматичний:

- неправильні дієслова

- особливості правопису правильних дієслів

Індивідуальна робота:

- Індивідуальне читання студентами адаптованої художньої літератури англійською мовою.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З КУРСУ

	Кількість годин відведених на:				
	Лекції	Семінарські та практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. “English in everyday life”		4		5	2
Тема 2. “Journalism is my future profession”		4		5	2
Змістовий модуль 2.					
Тема 1 “The UK. Geographical position, climate and natural resources. Capital city London and its history”		6		6	4
Тема 2 “Ukraine. Geographical position, climate and natural resources. Kyiv and its places of interest”		6		6	4
Змістовий модуль 3.					
Тема 1. “Post-Office”.		4		6	2
Тема 2. “Mass Media”.		6		8	4
Змістовий модуль 4.					
Тема 1 “Theatre”.		4		4	2
Тема 2 “Mass Media in Ukraine”		6		4	4

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	К-ть годин
Модуль І (матеріал підручника: уроки 15-17)		
Тема 1 “English in everyday life”	Ступені порівнянь прикметників, прислівників та порівняльні конструкції <i>as ... as, not so ... as</i>; минулий та майбутній час групи Continuous; Будова речень із значенням прохання та наказу у непрямій мові; Структура та вживання підрядних речень умови; <i>Мовленнєві ситуації:</i> Describe a place which impressed you. Try and persuade your listeners to make the journey to this place. If you could travel to one place in the world, where would you go? Give your reasons. Discuss the advantages and disadvantages of different means of transport. Speak about travelling by train, by air and by ship. What other means of travel do you know?	5
Тема 2 “Journalism is my future profession”	Структура іменних та дієслівних безособових речень та підрядних речень зі сполучниками <i>though, although</i>; Розширити лексичний запас студентів з теми. <i>Мовленнєві ситуації:</i> When choosing a career, what are our expectations and objectives? How important is a career for men and women? What differences do you see? Is journalism career more suitable for men or women? What is the role of education in making your career? What positive and negative meanings may the phrase “to make a career” have?	5
Модуль ІІ (матеріал підручника: уроки 18-20)		
Тема 1 “The UK. Geography, Climate and natural resources. Capital city London and its history”	Вживання артиклів з власними назвами; Неозначені займенники та прислівники, утворені від <i>some, any, no, every</i>; <i>Мовленнєві ситуації:</i> You’ve visited The UK. What are the historical and geographic facts that have impressed you most of all? What are the main branches of industry in the UK? What are the major achievements of British economy? Give a brief description of the geographical position and the climate of Great Britain. Imagine you are just back from The UK. Choose ten facts about the country which seem most important to you.	5
Тема 2 “Ukraine. Geography, Climate and natural resources. Kyiv and its places of interest”	Sequence of tenses. <i>Мовленнєві ситуації:</i> What are the main branches of industry in Ukraine? What are the major achievements of Ukrainian economy? Your pen-friend would like to know about Ukraine, its geography and climate. Answer the questions which your new pen-friend has asked. Give a brief description of the geographical position and the climate of Ukraine.	5

Модуль III (матеріал підручника: уроки 21-22)		
Тема 1 “Post-Office”	The Passive Voice. <i>Мовленнєві ситуації:</i> You are at the Post-Office. What can you do there? Tell your friend about Poltava Central Post - Office. Which means of communication do you know? Which is the best one from your point of view? Explain why.	5
Тема 2 “Mass Media”	Вживання <i>to be able</i> in the Future Indefinite Tense, <i>to have + infinitive</i> in The Future Indefinite Tense; The Future Continuous Tense. <i>Мовленнєві ситуації:</i> The role of mass media in the life of contemporary society. What is implied under the term "mass media"? What do you know about the Internet? The first newspapers in England. What role do newspapers play today? When did the first newspapers appear in America? The history and origin of radio. Has radio lost its importance with the appearance of TV and the Internet? The Invention of Television. What do you know about the British Broadcasting Corporation (BBC)?	5
Модуль IV (матеріал підручника: уроки 22-24)		
Тема 1 “Theatre”	The Complex Object, some words and word combinations followed by a gerund; The Present Perfect Continuous Tense. <i>Мовленнєві ситуації:</i> Describe what you understand by the term “theatre”. What components make it? How would you compare and contrast theatre with cinema? Do you agree that performing live on stage is a lost art ruined by cinema and TV? What is the romantic side of the theatre? Why is it that people go to the theatre? What do they look for? Who are your favourite theatre actors and actresses? Tell about them.	5
Тема 2 “Mass Media in Ukraine”	Специфіка вживання часових форм групи Continuous <i>Мовленнєві ситуації:</i> Internet-versions of the printed mass media Broadcasting companies Radio companies	5

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Зміст завдання	К-ть годин
	<i>Модуль I</i>	
	Опрацювання граматичного матеріалу: прийменники місця і часу, особові та присвійні займенники, Indirect Speech: Special Questions, Spelling Rules in the Formation of Participle I (повідомлення з граматики, виконання граматичних вправ)	6
	Опрацювання лексичного матеріалу: “English in everyday life”, “Journalism is my Future Profession”.	4
	<i>Модуль II</i>	
	Закріплення вживання The Present Perfect Tense, statements in indirect speech.	6
	Закріплення лексичного матеріалу з тем “The UK. Climate and natural resources. Capital city London and its history”. “Ukraine. Climate and natural resources. Kyiv and its places of interest”.	4
	<i>Модуль III</i>	
	Закріплення вживання <i>to be able and to have + infinitive</i> in The Future Indefinite Tense, The Future-in-the-Past	6
	Закріплення лексичного матеріалу з теми “Post-Office” “Mass Media” (підготовка розмовної теми)	6
	<i>Модуль IV</i>	
	Закріплення вживання The Complex Object, some words and word combinations followed by a gerund.	6
	Закріплення лексичного матеріалу з теми “Theatre” (підготовка міні-репортажу про театральне мистецтво).	6

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тематика завдань	К-ть годин
<i>Модуль I</i>		
1	Індивідуальне читання адаптованої літератури	3
2	Написання міні-статті на задану тему	3
<i>Модуль II</i>		
3	Індивідуальне читання адаптованої літератури	3
4	Вивчення напам'ять поетичних творів	3
<i>Модуль III</i>		
5	Індивідуальне читання адаптованої літератури	3
6	Написання міні-статті на задану тему	3
<i>Модуль IV</i>		
7	Індивідуальне читання адаптованої літератури	3
8	Провести міні-репортаж на задану тему	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СУДЕНТАМ

Поточний контроль				Індивідуальне завдання	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	20	40	100
10	10	10	10			

Шкала оцінювання:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ПДПУ	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5(відмінно)
B	82-89	4(добре)
C	75-81	4(добре з мінусом)
D	67-74	3(задовільно)
E	60-66	3(задовільно з мінусом)
F	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Література

а) основна

1. Бонк Н.А., Котий Г.А., Лукьянова Н.А. Учебник английского языка. В 2 ч. Ч.1 / Бонк Н.А., Котий Г.А., Лукьянова Н.А. – Иваново: Фора, 1995. – 640 с.

2. Блох М.Я., Лебедева А.Я., Денисова В.С. Практикум по английскому языку: Грамматика. Сб. упражнений: Учеб. пособие для вузов. – М.: ООО “Издательство Астрель”, 2000 – 315 с.

3. Гужва Т.М. Английский язык. Тексты для чтения и аудирования. Упражнения по грамматике / Гужва Т.М. – К.: Освіта, 2000 – 155 с.

4. Гужва Т.М. Английский язык. Разговорные темы / Гужва Т.М. – Киев: Тандем, 1996 – 180 с.

б) додаткова

1. Speak out. – 2004. – №3. – р. 8-25

2. Манси Е. Практикум по грамматике английского языка / Манси Е. – К.: А.С.К., 2001 – 212 с.

3. Паращук В.Ю. Практикум з граматики англійської мови / Паращук В.Ю. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 225 с.

4. Тучина Н.В., Меркулова Т.К. Read and speak English with pleasure / Тучина Н.В., Меркулова Т.К. – Харків, 2004. – 375 с.

5. Opportunities. Upperintermediate. Students' Book: Longman, 2003 – р. 46-47.

6. Headway. Upperintermediate. Students' Book: OUP, 2003 – р. 81-85.

7. Іноземні мови. – 2005. – №2 – с. 25.

8. ELDigest. – 1998. – №7. – р. 4-5; № 4.– р.6-7; № 12. – р. 4-5; №13.– р.2-3.

